

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50

Felolvasó szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Láng Lajos, a vámpolitikus.

Debreczen, április 14.

Amikor a német birodalom megalakult, Berlinből a német egységnek és német hatalomnak erőt duzzadó, ifjú fővárosából hazakerült egy 22 éves magyar diák, akinek Buckle, a nagy angol író volt az ideálja, Láng Lajos, ez a fiatal magyar publicista, pár év múlva több tudós társával együtt lefordítja és kiadja Buckle nagy munkáját: Anglia művelődésének történetét. Nagy hatással voltak rá az angol történettudós eszméi, amelyek az az elmúlt századok történetéből olvasott ki:

„A gazdaság tényleg valósággal létező valami, ami élvezetet nyújt, fokozza kényelmünket, szaporítja segéd eszközeink számát és enyhíti sorsunkat. A magyar születés csak álom és árnyék, a tulajdonosát csak azoknak megvetésére tanítja, akik akár a tudomány, akár a jólét gyarapításán fáradoztak.”

„A tudomány szeretetén kívül egy szenvedély sem hozott annyi jót a világra, mint a pénz szeretete. Neki köszönhetjük az ipart és kereskedelmet, a fényűzést és házi kényelmünket.”

Láng Lajos egész későbbi működé-

sét az a gondolat tölti be, hogy népünket gazdaggá kell tenni, hogy szabad és boldog lehessen.

*

Egy cikk szűk kerete nem engedi meg, hogy nyomon kövessük Láng Lajos tüneményes pályáját. 28 éves korában a nemzetgazdaságtan tanára a budapesti egyetemen, egy évre rá országgyűlési képviselő, 32 éves korában az Ellenőr szerkesztője, 1883-ban 34 éves korában a tudományos akadémia tagja, 89-ben pénzügyminiszteri államtitkár és előkészíti a választásreformot, 96-ban a képviselőház alelnöke, 1901—3 ig Magyarország kereskedelemügyi minisztere. Ez idő alatt irodalmilag is szünet nélkül dolgozik nemzetünk gazdasági megerősítésén. Tanulmányai: a Hon, Ellenőr, Nemzet, majd a Közgazdasági Szemle hasábjain jelennek meg. 1894-ben megalapítja a Magyar Közgazdasági Társaságot, amelynek ma is elnöke és 1904-ben kiadja évtizedes vámpolitikai tanulmányainak eredményét: „A vámpolitika az utolsó száz évben” című nagy munkát.

Ez utóbbi munka az Egyesült Államok, Franciaország, Anglia, a vámegegyesületsből kialakult Német birodalom és Ausztria-Magyarország külkereskedelmé-

nek és vámpolitikájának alakulását ismerteti meg velünk az utolsó száz évben. A három utolsó fejezet pedig a legutolsó évek politikai és gazdasági eseményeit adja elő, amelyek elhatározásainkra döntő befolyással bírnak. Tévedés volna azt hinni, hogy mi kereskedelmi és vámpolitikai törekvéseinkben izolálhatjuk magunkat a többi Európától. Szabad kereskedők és védvamosok harca Angliában, egymással hadakozó német agrárius és iparos érdekek, osztrák iparosok törekvései alkotják együtt azt az európai miliőt, amelyhez nekünk alkalmazkodnunk kell, Nem az önálló, vagy a közös vámterület, vagy ha jobban tesszük „vámszövetség” jelszavával, hanem saját érdekeink és a világgazdasági viszonyok ismerete alapján jelöli meg Láng Lajos a legközelebbi jövő feladatait. Érdekes olvasnunk, hogy hogyan nyilatkozott már évekkkel ezelőtt a Balkán-szerződés dolgában:

„Azon nagy megpróbáltatások közepette, melyekkel az amerikai termelés mezőgazdaságunkra nehezedik, a szabad forgalom legmelegebb barátja is, és én magamat is azok közé számítom, kénytelen az agrárvédelem szükségét beismerni. Ha akkor, amikor a nyugati országok: Német- és Franciaország nem nyitják

A vízbefuló.

Kivel nem csalta meg ez a nő — a felesége?

Hiszen eléggé figyelmeztették, mikor választása a kis Lydiára, a Café Concert énekesnőjére esett.

— Vigyázz Demenieux! Tizenöt évet becsületesen munkában töltöttél el s a tolladat megkedvelték, mert igazságokat hirdettél vele. S most csak nem leszel annyira együgyű, hogy azt hidd, Lydiát a művészet iránti lelkesedés kergette a pódiumra. Oh, nem, csak az alkalom utáni vágy. A kicsike nagyon ügyes... vigyázz! Egy festőt már a züllésbe, egy montmartrei énekest a halálba kergetett. Most rajtad a sor.

Demenieux nem vetett ügyet ez intelmekre. Inkább barátainak mutatott ajtót, mint a kedvesének. Irigyek, féltékenyek.

Visszahuzódott tőlük, a szerkesztőségben mogorva volt s barátok helyett ellenségeket szerzett az egykor vidám, közkedvelt gimbor. Csak a munkájának élt. Tulfeszített erővel dolgozott. Úgy látszott, pénzre van szüksége, sok pénzre.

Színházban alig látták már s kedvesével az alacsony, trágár mulatóhelyeket kereste fel, ahol fejét lehajtá, ha ösmerős ar-

cot látott és valósággal szenvedni látszott, míg Lydia gonosz szemel csillogtak az élvezettől. Az ő szellemi igényeit az ilyes szórakozás elégitette ki.

S egyszerre híre járt, hogy Demenieux titokban nőül vette kedvesét. Egykori barátai fejüket csóválták.

— Szegény fiú: Ekkora szellemi súlyedés!

Elmúlt két év. Demenieux fíradhatatlanul dolgozott tovább. Három-négy lapnak a munkatársa volt s tulfeszített munkálkodása természetesen a tehetsége rovására ment. Kezdték sajnálni.

Alig mozdult el íróasztalától. Midőn Lydia éjjel mulatságaiból hazatért, férjét az íróasztalnál találta meg.

Az asszony pedig kezdte régi barátait felkeresni. A legkétesebb társaságot gyűjtötte maga köré s férjét is rákényszerítette, hogy érintkezzék velük.

— Elbujsz mint egy medve. Pedig a te pályádon szükséges az emberekkel való érintkezés.

Ilyen emberekkel!

Lydia egyre mélyebbre süllyedt. Hol itt, hol ott tűnt fel más-más férfiakkal, szemmel látható bizalmas együttélésben. Végül

megint ott táncolt egy alantas rangú mulatóhely deszkáin.

— Bolond ez a Demenieux? Vagy vak, mint Milton? — dohogtak az egykori írókollégák. S most már ha látták, messze elkerülték.

Am végül valaki felnyitotta a szemét. Talán egy anonim levél... Bizonyos, hogy ott találta Lydiát a legujabb kedvese karjaiban.

A férfit félig agyonverte, a nőt amugy pörén az utcára vetette.

Többé hallani sem skart felőle.

Aztán a botrány elől elmenekült és csalódásai fölötti keservét munkájába temette. Lázasan dolgozott. A kiadója is sürgette, hogy új ragányt befejezze.

De nem tudott haladni. A régi tárgyak nem lelkesítették többé, kacagott a hazug ideálizmus fölött.

Eh! vérbe, piszokba mártja a tollat, megírja a saját történetét. Hadd mulassanak fölőtte.

Hiszen a fájdalom megnöveszti a tehetséget! Igen, egy átélte regényt fog írni s ezzel aratja majd legnagyobb diadalát.

Hónapokon át vetette papirosra a betűket. Gonosz emlékeit újra átélte, leírta úgy, amint történt — házassága történetét, po-

של פתח

Husvétí fűszerárúk

Tisztelettel tudatjuk, hogy üzletünkben az e célra elkülönített helyiségben szigorúan rituális felügyelet mellett a husvétí של פתח fűszerárúk eladását már megkezdettük. Minthogy cégünk az árúk **köserságára, olcsóságára** és jóságára a legtöbb garanciát nyújthatja, kérjük a nagyérdemű közönség szíves megrendelésé-

Tisztelettel
Gewürz és Klein
fűszernagykereskedők,
Debreczen, Vérosi hérpalota.
Interurban telefon 221.
Szombat és ünnepnapokon zárva

meg határait a keleti nyerstermékek és állatok előtt, — mi egy balul magyarázott forgalmi szabadság kedvéért ledöntենek sorompóinkat, abban az esetben ide a mi piacainkra tódulna a kelet minden felesleges nyersterménye a magyar és tegyük még hozzá az Osztrák mezőgazdaságnak is végtelen kárára és teljes pusztulására.

Örömmel írom le ezeket a sorokat már azért is, mert félremagyarázhatatlan bizonyítékát látom bennük, hogy Láng Lajos nem „csak kereskedelmi és ipari érdekek védelmezője”, hanem roppant tudásánál és tekintélyének súlyánál fogva az alföldi mezőgazdaság és állattenyésztés érdekeinek legerősebb támasza, akinek megválasztása Debreczen város III. kerületének országgyűlési képviselőjévé óriási mértékben fogja emelni a város közgazdasági fejlődését.

Balkányi Béla.

7512 választó Debreczenben.

Az 1911. évi névjegyzék.

Debreczen város központi választmánya ma délelőtt Kovács József polgármester elnöksége alatt ülést tartott, hogy megállapítsa a város országgyűlési képviselőválasztóinak a jövő évre érvényes névjegyzékét. Az ülésen Szilágyi Imre, Komlóssy Artur, Somogyi Pál, B. Nagy Sándor, Vargha Károly, Váczy János, ifj. Schwartz Vilmos, Murakózy László, Tüdős János dr. voltak jelen, a jegyzőkönyvet Tóth Emil dr. aljegyző vezette. Az ülés megnyitása után Tóth Emil dr. aljegyző jelentést tett az összeíró küldöttség végzett munkájáról, amely szerint Debreczen város három választókerületének a jövő 1911. évben 7512 választója lesz, vagyis 447 tel több, mint az idén. Valószínű azonban, hogy a szaporulat még nagyobb lesz a névjegyzék végleges megállapítása után, mert előrelátható, hogy a felszólalások közül többeket felvesz még a jegyzékbe a választmány.

kollá vált otthonát s a végét — a szakítást, midőn a férj, ő a bocsánatért zokogó asszony fölébe dörgi: *Soha! Takarodj!*

A regény befejezve feküdt asztalán, midőn egy este kopogtattak az ajtaján. Dementieux felnyitotta. Egy asszony omlott a lábához. Lydia.

Első érzése az volt, hogy kidobja az utcára, de Lydia görcsösen átkarolta térdeit s rávetette könyektől csillogó, gonosz fényű szeméit...

Győzött. És ott maradt.

Másnap az asszony gyerekes kíváncsisággal kutatta át a lakást s a kézirat is kezébe akadt.

Dementieux ki akarta ragadni a kezéből, de Lydia nem engedte.

— Ah, egy új regényed! Én akarok az első lenni, aki elolvassa.

S mohón olvasta, le se tette a kezéből, ameddig a végére nem ért.

— Gyönyörű! Ah, milyen nemes jellem! A legszebb, amit eddig irtál! Csókolj meg!

S ajkait a zavartan mellette álló Dementieux felé nyújtá.

Dementieux feléje hajolt s a szemébe nézett. E szemek most zöldek voltak és foszforos fényben csillogtak s a férfi egy vergődő, vízbefuló ember képét látta visszatükrözni, aki zöld mocsár fenekén, posványos, iszapos vízben, lápvirágok közé fullad.

Lucien Descabes.

Az összeíró küldöttség munkálatának előterjesztése után Komlóssy Artur fölkéri a bizottságot, hogy a névjegyzék felülvizsgálata alkalmával lelkiismeretes figyelemmel legyen az életkorra és arra, hogy névcsere ne történjék, mert ebben a tekintetben a multból nagyon szomorú tapasztalataink vannak.

A választmány elhatározza, hogy az egyes kerületek választói lajstromát a következő sorrendben veszi vizsgálat alá:

Az I. kerületi névjegyzéket április 16., 18., 19., 20. napjain.

A II. kerületi névjegyzéket április 21., 22., 23., 25., 26. napjain.

A III. kerületi névjegyzéket április 27., 28., 29., 30. napjain, mindenkori a városház 1-ső emeleti 21. sz. a. hivatalos helyiségében tartandó folytatólagos üléseken. A felülvizsgálást végzik:

Az I. választókerületből: Szilágyi Imre, Sinka Sándor, Murakózy László, dr. Tüdős János, K. Kiss József, Somogyi Pál, dr. Varga Lajos, Tóth István.

A II. választókerületből: Kaszanyitzky Andor, ifj. Schwarz Vilmos, Csanak János, Varga Károly, Márton Imre, Komlóssy Arthur, dr. Fejér Ferenc, Szabó Kálmán tanácsnok.

A III. választókerületből: Horváth István, dr. Tóth Emil, Palffy Gábor, Zador Lajos, dr. Körössy Kálmán, B. Nagy Sándor, Váczy János és Juhász Ignác.

A választói névjegyzéket május 5-én 15 napra közzémlere teszik ki, amely idő alatt a felszólalások benyújthatók.

Debreceni iparosok ügyei.

(Az ipartestület és a Patronázs-egyesület. — A temetkezési egyesület ügye. — Mi lesz az iparos-szállóval.)

A debreceni ipartestület előjárósága ma este 6 órakor ülést tartott. Dávidházy Kálmán elnök kegyelmes szavakkal parancsolt a elhunyt Molnár Ambrus egyesületi tagot s bejelentette, hogy temetésén az Ipartestület képviseltette magát.

Az elnök ismertette ezután a nemrég megalakult debreceni Patronázs-egyesület célját humánus rendeltetését s felhívta az előjáróság tagjait az egyesületbe való belépésre. Felkérte továbbá arra is a tagokat, hogyha valami bizalmi tisztségre kijelöltetnének, azt fogadják el s egyszerűen tudomásukra hozta azt is, hogy legközelebb Kazinczy Gábor, az egyesület felügyelő bizottsági elnöke előadást fog tartani az ipartestületben, amelyben részletesen tájékoztatja az iparosokat a Patronázs-egyesület céljáról, működéséről. Az előjáróság nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy a Patronázs-egyesületet a legmesszebb menő támogatásban fogja részesíteni.

Szóba került a legutóbbi közgyűlésen felvetett iparos temetkezési-egyesület létesítésének eszméje is. A debreceni „Első temetkezési egyesület” azonban ajánlatot tett, hogy lépjenek be az iparosok az egyesület tagjainak sorába s akkor nagy kedvezményeket fognak számukra biztosítani. Ebben a kérdésben ez alkalmossal még döntést nem hoztak, mert a javaslatot előbb beható tárgyalás és megfontolás tárgyává teszik.

Petrisin Gyula irodatisztet állásában véglegesítették.

Hosszasabban tárgyalták ezután az iparos-szálló ügyét. Ennek fenntartásához anyagi támogatást kérnek a várostól, de ha a város a segítségét megtagadná, akkor az iparos-szálló kezelését az ipartestület veszi át.

Több kisebb ügy elintézésével az ülés véget ért.

Roosevelt Bécsben.

Látogatás a királynál.

Az ünnepi fogadtatás részletei.

Ma érkezett Roosevelt Tivadar, az amerikai Egyesült-Államok volt elnöke Bécsbe, hogy európai körutjára tervezett látogatásait itt is lerója. A nagykonceptiójú államférfiut, aki Tatt után valószínűleg újra élére kerül Amerika első hatalmasságának, mindenütt államfőnek kijáró nagy tisztelettel és ünnepélyességgel fogadják. Bécsi fogadtatásáról, mely szintén fényes keretekben folyt le, itt következnek távirataink:

Megérkezés Bécsbe.

Bécsből táviratozzák: Roosevelt Tivadar ma reggel háromnegyed hétkor a déli vasúti pályaudvarra érkezett. Udvozlására megjelentek: Kerens amerikai nagykövet, Hengelmüller washingtoni osztrák-magyar nagykövet, Müller osztrák-tanácsos Aehrenthal gróf külügyminiszter képviselőjében, valamint az amerikai nagykövetség személyzete. Roosevelt a vonat befutásakor halókocsijának nyitott ablakánál állott és az amerikai nagykövetnek az ablakon át kezét nyújtott. Ezután fiával elhagyta a kocsit, üdvözölte a megjelent személyiségeket, majd az udvari várótermen keresztül a két nagykövető kísérvé, udvari fogaton szállására hajtatott. Egy udvari lakáj Rooseveltnek átnyújtotta a meghívót a mai audienciára, valamint a holnapi udvari ebédre.

Bécsből táviratozzák: Az Egyesült-Államok volt elnöke, Roosevelt Tivadar, ma reggel 6 óra 45 perckor a déli vasut gyorsonvonatával Bécsbe érkezett. — A volt elnök jöttét semmi különös szertartás sem jelezte, csupán egy udvari fogat, mely a pályaudvar előtt várakozott, árulta el, hogy egy kiváló személyiség megérkezését várják. A déli vasut pályaudvarán több urat látni polgári ruhában, köztük Mr. O'Kerent, az új amerikai nagykövetet, — ki jöcsak néhány nap előtt érkezett Bécsbe, Hengelmüller bárót, Ausztria-Magyarország washingtoni nagykövetét, aki Roosevelt személyes barátja, továbbá Müller külügyminiszteri osztálytanácsost, kit a külügyminiszterium tiszteletbeli szolgálattételre Roosevelt mellé kirendelt, az amerikai nagykövetség tagjait, az amerikai főkonzult, konzulokat és a bécsi amerikai kolónia számos tagját. Ezen fütty hallatszik, a jelenlevők előremennek és a vonat berobog a csarnokba. Egy fehér kocsi és hátókocsit látnak, mely tele van utasokkal, ezen jönnek az amerikaiak, de a sok utas közt nem igen lehetett megkülönböztetni Roosewelta. Ekkor látják, hogy O'Keren nagykövet énenken társalog egy urral, aki egy kocsit ablakán kinézett. Ez Roosevelt. A telt arcú, erélyes tekintetű utas arcképe után mindenki azonnal ráismert Roosewelta.

Mister Hengelmüller!

Bécs, április 15. Mikor Roosevelt kiszállt kocsijából, hosszas diskurzusba eredt a reá várakozó Hengelmüller báró amerikai osztrák-magyar nagykövettel s többek között ezt mondta neki:

— Mister Hengelmüller! Nem mertem volna az ön szemé elé kerülni, ha nem jöttem volna el Bécsbe!

Ennek a kijelentésnek az a magyarázata, hogy Roosevelt utitervébe eredetileg nem volt főlvéve Ausztria és Magyarország meglátogatása, csak Hengelmüller báró osztrák-magyar nagykövet figyelmeztetésére és közbenjárására egészítette ki utiprogrammját ezzel a látogatással.

Roosevelt a királynál.

Bécs, április 15. Délután három órakor az előre megállapított program értelmében

Izr. husvétii ünnepekre

üveg és porcellán legolcsóbb bevásárlási forrása
Üvegezés és képerkeztetési vállalata.

Glück József DEBRECZEN, Piac-u. 6.
Kerti golyók nagy
Legszolidabb szabott ár.

Roosevelt pontosan megjelent a Hofburgban, hogy a királyt meglátogassa.

Az uralkodó dolgozószobájának nyílt ajtajában várta vendéget s mikor az ex elnök az ajtóhoz érkezett, a király egy lépést tett feléje s jobbát nyújtotta neki s bevezette dolgozószobájába. A látogatás 37 percig tartott.

Roosevelt az egybegyűlt közönség lelkes ovációja közben hajtatott el a Burgból s névjegyt az uralkodó-család összes tagjainál leadta.

A debreceni kulturpalota.

Küldöttség a főispánnál és a polgármesternél.

A debreceni közművelődési ház ügye a mai napon nagy lépést tett a megvalósulás felé. A közművelődési intézmények tiszteltek Domahidy Elemér főispánnál és Kovács József polgármesternél s részint az érdekelt testületek együttes fellépése, részint és még inkább Debrecen két legfőbb vezetőjének kedvező nyilatkozata biztató reményt nyújt arra, hogy egyre-valahára Debrecennek is lesz közművelődési háza.

E hó elején, április 2-án ugyanis értekezletet tartottak a Csokonai-kör, a városi muzeum, a műpártoló egyesület, a zenekedvelők társasága és köre élén álló emberek, Géresi Kálmán, Wessprémy Zoltán, Komlóssy Artur, Simonffy Emil, Löfkovits Artur, Kardos Albert, dr. Dóczy Emil és mások s ott egyértelműleg megállapodtak két dolgra nézve.

Elsőször is azt mondták ki, hogy mindannyian egy különálló közművelődési házat óhajtanak, amelyben hajlékot nyerne a Csokonai-kör és a városi muzeum és amely magában foglalna legalább is két termet felolvasás műkiállítás és hangverseny céljaira.

A közművelődési ház helyéül az értekezleten jelen voltak a város két pontját jelölték ki, t. i. első sorban a Kossuth-utóán a Komáromi- és Bészler-féle telkeket, második sorban a Hatvan utóán a Csokonai-házat, ahol a Csokonai-kör és a muzeum most van elhelyezve, de ez utóbbit ki kellene egészíteni a szomszédos Lichtstein- vagy Konecz-féle telkekkel.

A nevezett közművelődési intézmények vezetői e kívánásaikkal és javaslataikkal keresték ma föl Domahidy Elemér főispánt és Kovács József polgármestert. A küldöttség állott Géresi Kálmánból, a Csokonai-kör, Wessprémy Zoltánból, a műpártoló egyesület és zenekedvelők társasága, Simonffy Emilből, a zenekedvelők köre elnökéből, továbbá Zoltai Lajos muzeumörből és Kardos Albert Csokonai-köri titkárból. Mind a főispánnál, mind a polgármesternél Géresi Kálmán volt a küldöttség szószólója és a képviselt intézmények beadványának átnyújtója.

A főispán és a polgármester a lehető legszívesebben fogadták a küldöttséget. Kijelentették, hogy teljes erővel rajta lesznek a közművelődési háznak mielőbbi megvalósításán, kifejezték örömmüket, hogy e nehéz és bonyodalmas ügyben az érdekelt intézmények segédkezet nyújtanak a város vezetőségének. Domahidy főispán sulyt helyezett

arra, hogy a városi közgyűlés már a legközelebbi alkalommal döntsön e kérdésben, mert a közoktatási kormányzat kilátásba helyezett 2—800,000 korona segítsége könnyen veszendőbe mehet a késlekedés miatt.

A küldöttség tagjai a legkedvezőbb benyomással távoztak a főispántól és a polgármestertől azzal a bizó reménnyel, hogy rövid idő múlva Debrecennek valamelyik fő utcáját oly nagyszerű közművelődési ház fogja ékesíteni, amely minden reá váró feladatnak meg fog felelni és amely minden tekintetben méltó lesz Debrecenhez, a magyar művelődés e régi központjához és a harmadik magyar egyetem jövőndi székhelyéhez.

Marczalit elítélték.

Dagad az egyetemi botrány.

Ma teljes hitelességgel nyilvánosságra jutott a budapesti egyetemi tanácsnak a Marczali-ügyben hozott ítélete, melyet napokon át mélyeséges titok homályába burkoltak. Az ítélet fedi a feljelentő néppárti képviselőket, amennyiben az egyetemi tanács Marczali Henrik tanárt rosszasalásra ítélte és Singer Artur doktori szigorlatát az ítélettel megsemmisíti.

Ez az ítélet még nem jutott az utolsó állomáshoz. Marczali tanár, mint azt budapesti tudósítónk előtt kijelentette, az ítéletet a közoktatási miniszterhez megfellebbezi. Ezt az elhatározását ma jelentette Sághy Gyula egyetemi rektornak is.

Az egyetemi tanács ítéletének indoklása 22 oldalra terjed, melyben kimondja, hogy Marczali tanár részéről egyéb, mint hivatali kötelességének téves megítélése nem forog fenn. Ezért kellett a legenyhébb formát, a rosszasalásra ítéletet választani.

Az ítéletnek azzal a részével, mely Singer Artur doktori szigorlatát megsemmisíti, foglalkozni fog az egyetem bölcsészeti fakultása is. Singer Artur doktori szigorlatát a bölcsészeti fakultás és nem annak egy tagja fogadta el. Az egyetem tanácsának ítéletével a fakultás autonóm jogait látja megsértve, az egyetemi tanács jogát a szigorlat megsemmisítésére nem ismeri el és rendkívüli ülésében a precedens alkotása ellen tiltakozni készül.

Marczali tanár egyébként — mint ezt budapesti tudósítónk előtt szintén kijelentette — az ügyészség útján Zboray, Szmezsányi és Beniczky volt néppárti képviselők ellen hamis vád miatt, Mikó László és Vajda Jenő egyetemi hallgatók ellen hamis tanulás miatt tesz feljelentést és Göröcsöni Dénes ellen megindítja a sajtópórt.

Más oldalról közlik velünk, hogy az egyetem rektorának a mai reggeli lapokban megjelent hivatalos közleménye, mely szerint Balogh Jenő egyetemi tanár nem volt a Marczali-ügy referense, nem egyéb, mint szavaton való nyargalás. Balogh Jenő tanár az egyetem tanácsának a vizsgálat vezetésére kiküldött hivatalos biztosa volt. A jelentést ő készítette és ő is terjesztette a tanács elé. Ez a jelentés pedig egészen más konklúzióra jutott, mint a tanács által hozott ítélet.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délután magához ké-

rette az egyetemi tanács tagjait és tájékoztatta magát a Marczali-ügyben. Hétfőn anélkül is lesz ugyanezen ügyben a miniszterelnöknel.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZOMBAT: Sárga oszlop, népszínmű. Somló Emma fellépte. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután Tanítónő, színmű. Somló Emma fellépte. Este Luxemburg grófja, operette.

A Zenede hangversenye

az ököritőlak javára.

Simonffy Emil kir. tanácsos kezdeményezésére a debreceni Zenede és a Zenekedvelők-Köre az egyesített művészi erőikkel nagyszabású hangversenyt rendezett az ököritői szerencsétlenek javára.

A legrettenetesebb katasztrófa a legmelegebb részvétet hívta elő és ez a részvét imponáns, kolosszális, zengő keretben jelent meg, magával hozva oly ritka szép gyönyörűségeket, a minők nem gyakran hangzanak fel a város falai között.

Mély hálával vagyunk eltelve azok iránt, akik nemes lelkük meleg fogékonyságával hoztak szép áldozatot a könyörület oltárára, de ép oly hálával adózunk a művészi gárda minden egyes tagjának is ama választékos élvezetért, melyben a gazdag műsor minden számában oly bőkezűen részesített.

Haydnnek D-dur simphóniájával nyitotta meg a Zenekedvelők Körének zenekara a nagy hangversenyt, még pedig oly lendülettel, aminő a hivatásos orchestereknek is komoly dicseretére válnék. Ez a kiváló művészi társaság bátran kilátásba helyezte a jövőnek, hogy tőlük a mélybenjáró alkotásokat is hallhatni fogjuk, sőt megtévedés nélkül merjük állítani, hogy a vonósok számának megerősítése után versenyre kelhet a begyakorolt nagy zenekarok műsorával.

Ez a nézetünk már az első számnál kialakult, de végleges megerősítést nyert a Portici néma pompás előadásában. Szívesen ismerjük el, hogy a sikerben a jeles karmesternek, Schiller Jánosnak is része volt.

Másik hatalmas száma volt a műsorban a Büvös vadász záro ensemble-je, melyben a zenekar és a Zenekedvelők Körének vegyes énekkara aratott ketségtelen diadalt. A sopran-szóló Karczub Dénesné urnó latta el.

De valóban meglepő: nyújtott a vegyes kar a csodaszép finn dalok előadásában, a hol a kitűnő Husz Lajos karnagyunk is bő alkama nyílt jóízűségét kifejteni.

Az estnek szívesen látott vendége az immár teljes kifejlődéséhez közeledő Hajdu István volt, aki Poppernek néhány érdekes compositióját adta elő gondokán, de különösen mély lelket lehelt a Rubinstein-féle melodiába.

Gál Gyula vendégjátéka. (A színházi iroda jelentése) Gál Gyula, a Nemzeti Színház kitűnő művésze két legjobb szerepében lép fel a debreceni színpadon. Hétfőn Bataille világhírű drámájában, A botrányban játsza a polgármester szerepét. Kedden Rakosi Viktor és Malonyai Dezső nagyszerű színművében, Az elnémult hangokban az oltár pópa szerepében bucsuzk. Eredetileg három estére volt tervezve Gál Gyula vendégjátéka, de a művész csak két napi szabadságot kapott és így fájdalom, a harmadik fellépéséről le kellett mondanania.

Bajusz. (A színházi iroda jelentése.) Verő György eredeti magyar daljátéka, mely a multkor már műsorra volt tűzve, de köz-

Óvakodjunk a molyoktól!

Ferfi- és női városi bundák utli bundák, szőnyegek, gallérok, karmantyuk

Közhasznú intézmény.

Végh Gyula

Megóvását bevesett szigorú szolid árak mellett eszközöl. Tisztelettel

szücsmester molykár ellen védő biztosító és raktározó intézete. — Fő utca 42. szám az udvarban. —

VÉGH GYULA.

bejött akadályok miatt lemaradt a műsorról, szerdán kerül színre.

Somló Emma fellépte. (A zsinházi iroda jelentése.) Vasárnap délután mérsékelt helyaráttal a *Tanító* kerüli színre, a címszerepben Somló Emmával, a kolozsvári Nemzeti Színház kitűnő művésznőjével.

Zászlósból őrmester.

Lelokozás egy kasszirónó miatt.

A marosvásárhelyi 64. közös gyalog ezred tisztikarának becsületügyi választmánya lefokozásra ítélte homorodszeptpáli Szentpáli Géza zászlóst. Az esetről és előzményeiről tudósítónk a következőket jelenti:

Homorodszeptpáli Szentpáli Géza a 64. gyalogezred zászlósa sűrűn látogatta a Szentgyörgy-utcában levő Bohém kávéházat, mely ismert nevű botrányfészkek. A zászlós viszonyt kötött a kávéház kasszirónójával s tulajdonképpen ez a körülmény készítette arra, hogy éjszakáit sűrű egymásutánban a zughely különszobájában töltsse. A tulajdonos nem nagyon szívesen látta Szentpált, mert ez — szerinte — igen keveset költött. Nemrégiben e kérdés körül vitta támadt a vendég és a gazda között, s végül a tulajdonos hevesen sértegetni kezdte a zászlóst. Szentpáli kirántotta a kardját, hogy elégtételt szerezzen magának a becsmérlésért, de a tulajdonos neje férje elé állott s így meggátolta a vérengzést.

A zászlós erre eltávozott s másnap két tiszttel provokálta a tulajdonost, aki szintén megnevezte segédeit. A tárgyalások későbbi folyamán a két tiszt kijelentette, hogy miután utólag tudomásukra jutott, hogy a Bohém-kávéház tulajdonosa lovagias szempontból diszkvalifikált, nem engedik meg, hogy felük vele megverekedhessék.

A kávéház tulajdonosa erre feljelentette az esetet a 64. gyalogezred parancsnokságának. A becsületügyi választmány előtt a zászlós azzal védekezett, hogy kirántott kardját azért nem használta, mivel a tulajdonos a felesége mögé bujt, s ő nőt nem akart megsebesíteni. A tiszti bíróság azonban nem fogadta el ezt a védekezést: lefokozták a zászlóst, mivel — mint az indokolás mondja — egy súlyos sértést megtorlatlanul hagyásával érdemtelenül tette magát a tiszti rendfokozatra. Az enyhítő körülményeket azonban figyelembe vették: csak őrmesterré degradálták.

A szerencsétlen fiatal ember, akinek egész karrierjét zuzta össze egy el nem követett vérengzés, még két évig fog szolgálni a hadseregben.

Irodalom.

Ülés a Csokonai-körben. A Csokonai-kör választmánya április hó 16. án szombaton délután 5 órakor a Csokonai-házban ülést tart, melynek tárgyai: 1. Az elhunyt pénztáros helyettesítése. 2. Jelentés a pénztár állapotáról s a hátralékokról. 3. Újabb adomány pályadíjra. 4. A közművelődési ház ügye. 5. Az Arany János-társaság látogatása. 6. Jelentések. 7. Folyó ügyek.

A honvédtüzérség és az új ágyuk.

A hadügyminiszter a hadsereg reformjáról.

A politika eseményei.

A választási előkészületekről, az országszerte erősödő korteshangulatról szóló jelentésekből magasan kiemelkedik jelentőség tekintetében a politikának az az eseménye, mely a hadügyminiszternek egyik nyilatkozatához kapcsolódik. *Schönaich* ugyanis érdekes kijelentéseket tett a hadsereg reformjáról s különösen fontosak a honvédtüzérség szervezésére és általában a hadseregnek új ágyukkal való felszerelésére vonatkozó nyilatkozatai. A hadügyminiszternek ezekről a nyilatkozatairól itt következnek távirati tudósításaink:

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy egy fővárosi hírlapíró ma meglátogatta *Schönaich* közös hadügyminisztert, aki a honvéd tüzérségről s az új ágyukról a következő kijelentést tette:

— A delegációk 165 milliót szavaztak meg új ágyukra s ezt az összeget már rendeltetési céljaira fordították. Az ágyuk elkészültek s ha felállíthatjuk a honvéd tüzérséget, ennek felszerelésére fognak szolgálni. Ha a honvédtüzérség szervezése nem sikerülnek, akkor új, rendes tüzérezredekkel kellene létesítenünk.

Arra a híre vonatkozólag, hogy a hadseregben mostanában tömeges nyugdíjazások történtek, ez volt a közös hadügyminiszter megjegyzése:

— Mi nem akarjuk a hadsereget okvetlenül megfiatalítani. Ezt tennünk nem is szabad. Arra azonban vigyáznunk kell, hogy a hadsereg el ne vénhedjék.

Schönaich még a *Zrinyi* hadihajó vizrebocsátásáról is beszélt s a következőket mondotta:

A *Zrinyi*-hadihajó keresztelője gyönyörű ünnevig volt. Örömmel hallom, hogy az új hajó elnevezése Magyarországon jó hatást keltett. Mindenesetre a magyar nemzeti történelem előtt való tisztelgést kell látni abban, hogy egy magyar nemzeti hős ilyen dicsőségben részesül, mely annál jólesőbb, mert az a keresztelés közvetlenül ő felsége személyes parancsára történt.

A hadügyminiszter még megcáfolta a trónörökös betegségéről elterjedt híreket

Látogatások a miniszterelnöknél.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy *Tisza István* gróf, aki holnap Sopronba és Kőrmendre utazik, ma délben felkereste *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnököt s vele egy óráhosszáig tárgyalt. A tanácskozás tárgyát híre szerint *Tisza* vasárnap tartandó beszédei képezik.

Egy lap *Hieronymi Károly*, *Lukács László* és *Serényi Béla* gróf minisztereknek tegnap *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnöknél tett látogatásával kapcsolatban ma azt közli, hogy ez a tegnap esti tanácskozás az üdülésre készülő miniszterelnöknek távolléte alatt való helyettesítésére vonatkozott s megállapodásra is vezetett. Ezzel szemben illetékes helyről azt közlik, hogy ez a hír annálkevésbé felel meg a

valóságnak, mert a miniszterelnök állapota annyira javult, hogy egészségének helyreállítása céljából tervezett utjáról is lemondott.

A kormány és a románok.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Az aradi *Tribuna* tepnapelőtti száma egy cikket közölt, melyből arra lehetne következtetni, hogy a kormány és a román nemzeti-ségi között paktum létesült. Illetékes helyről felhatalmazták a *Bud. Tud.*-ot annak a kijelentésére, hogy ilyen paktum nem áll fenn.

Közös miniszteri értekezlet.

Bécsből táviratozzák a „Budapesti Tudósító”-nak: Csütörtökön, e hó 21-én közös miniszteri értekezlet lesz Bécsben, amelyen a magyar kormány részéről *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök, *Lukács László* pénzügyi és *Hieronymi Károly* kereskedelemügyi miniszter vesznek részt. Az értekezlet a közös költségvetés kérdéseivel foglalkozni, a tanácskozásnak azonban csak tájékoztató jellege lesz Irányadó helyen közlik a „Budapesti Tudósító”-val, hogy nem felel meg a ténynek az a hír, mely szerint a külföldi államokkal való kereskedelmi szerződés kérdését is tárgyalni fogják e közös miniszteri értekezleten.

A nemzeti munkapárt hivatalos jelöltjei.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a nemzeti munkapártnak az alábbi kerületekben a következők a hivatalos jelöltjei: Balassa-Gyarmaton *Wickenburg Márk* gróf, Breznóbányán *Radvánszky Antal* báró, Füleken *Mocsáry Sándor*, Ipolyságon *Jankovich Béla*, Jolaván *Kubinyi Géza*, Korponán *Czobor László*, Loaconon *Rohonyi Gyula* államtitkár, Nagyszécsényben *Szoitovszky Béla*, Nógrádon *Muslay Gyula*, Rimaszécsen *Hámos Antal*, Rimaszombaton *Farkas Albert* Szliácson *Badinyi Lajos*, Szalkán *Nyáry Alföldy báró*, Selmec-bélabányán *Heinz Hugó* volt képviselő, Szirákon *Balassi Árpád*, Szepesszombaton *Takács József*, Zólyomban *Szrobina Mátyas*.

Lukács utja.

Budapesti tudósítónk táviratozza: *Lukács László* pénzügyminiszter holnap délután Bécsbe utazik, ahonnan hétfőn este a *Semmering*-be megy. A *Semmering*-ről szerdán utazik vissza Bécsbe, hogy az e hó 21-én tartandó közös miniszteri értekezleten részt vegyen.

A király és a választások.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Egy esti lap azt a hírt közölte, mintba a király régi gyakorlat szerint, melyel neki ez a lap imputál, ezuttal is hozzájárul a választás költségeihez. A *Bud. Tud.*-ot illetékes helyen felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy az illető lap híradása vastag valótlan, a király sem a multban, sem a jelenben a választások sorsát sem pénzzel, sem más módon nem irányította.

Tisza Szatmáron.

Budapesti tudósítónk táviratozza: *Tisza István* gróf e hó 24. én Szatmárra utazik, *Keresztszeghy Lajos* dr.-nak, a szatmári nemzeti munkapárt jelöltjének támogatására. *Tisza* Szatmáron hosszabb beszédet fog mondani.

A parlamenti merénylet ügyében.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A március 21-iki parlamenti merénylet ügyében a főkapitányság tegnap fejezte be azoknak a tanuknak a kihallgatását, akik később jelentkeztek. Az újabb, tanukul *Barcsay Andor* volt képviselőt és *Herczeg Géza* hírlapírót idézték meg.

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtőzsdével szemben levő bódében.

Az új Nemzeti Színház.

Két terv, sok millió.

Amióta a budapesti Nemzeti Színház a régi Népszínházba költözött, a bérlet, üzemi költség, nyugdíjválság és több efféle kiadás olyan rendkívüli terheket ró az államra, hogy a Nemzeti Színház a lehető legnagyobb bevételek mellett is akkora deficitet dolgozik, ami megokolta és sürgőssé teszi a Nemzeti Színház állandó otthonának fölépítését. A kultuszminiszterium ezeknél az okoknál fogva már régebben foglalkozik az új színház kérdésének végleges elintézésével.

A miniszterium saját műszaki hivatalával két különálló tervet dolgoztatott ki. Az egyik a régi épület átalakítása, illetve átépítése. Megmaradna a homlokzat és érintetlenül a bérház, ellenben lebontanák a színház egész belsejét, a színpadot megnagyobbtanák a Müegyetem kertje felé s újjáépítenék a házat a modern színházi technika és tüzi biztonság minden követelésének figyelembe vételével. Stílus tekintetében lehetőleg híven reprodukálnák a régi színházat, hogy a tradíciónak is eleget tegyenek. Ez a terv két és fél millió koronába kerülne.

Ha új monumentális színházat építenek, annak természetesen áldozatul esnek a két bérház. A Pannónia szabad homlokzatot kapna, az új színház főhomlokzata a Rákóczi-ut felé fordulna s a Múzeum körút 20-30 méterrel szélesebbé válnék. Ha ezt a kihasználást új szabályozási vonallal kiterjesztik a szemközti lévő Vigyázó-palotára, a Rákóczi-ut és Kossuth Lajos-utca között hatalmas négyszögletes tér alakulna, melyre forgalmi szempontból is nagy szükség van. Az új Nemzeti Színház építési költsége körülbelül négy-öt millió. Ez elegendő egy monumentális, de egyszerű színházi épületre.

A miniszterium műszaki osztálya, Kertész Róbert és Jakabffy Zoltán műépítők csak az alaprajzi megoldást és az átlagos költségvetést csinálták meg. A miniszter a terveket még januárban kiadta Hauszmann Alajos tanárnak. Ha a kormány az átalakítás mellett dönt, ezt valószínűleg megbízással kiadja saját műépítőjének, de ha a színházat újra építik, rövid időn belül kiírják az országos pályázatot. Döntés a dologban még nem történt.

Vér a vasuti sineken.

Szerencsétlenség a debreceni pályaudvaron.

Súlyos kimenetelű, könnyen végzetessé is válható baleset történt ma korán reggel a vasuti állomás pályaudvarán. Egy munkás véletlenül két kocsi ütközője közé került, a melyek mellkasát összerongosították. Ezenkívül egyik karja és válla is megsérült, úgy, hogy ha fel is gyógyul, egész életére munkaképtelen, nyomorék lesz.

A szerencsétlenül járt munkás Tóth Miklós 40 éves kubikoló napszámos, aki a vasuti új tömegraktárnál volt alkalmazva. Ma reggel kevéssel öt óra után Tóth Miklós több társával Varga-kerti lakásáról a munkahely felé igyekezett. Utjuk a pályatesten vitt keresztül.

Meret közben azonban Tóth Miklós rövid ideig megállott, hogy pipára gyújtson, mialatt cimborái elhagyták. Hogy utóérje őket, az ugynevezett gurító-vágányon akart áthaladni, amelyen egymástól körülbelül egy méter távolságra két csuka kocsi állott. Amint azonban a sinek közé lépett, abban a pillanatban a két vagon összecsapódott s Tóth Miklós az ütközéstényérek közé került, amelyek a mellkasát bezúzták. A pufferek rögtön szét is váltak s a szerencsétlen embernek még volt annyi ereje, hogy kilépett

a sinek közül s a után borzasztó fájdalommal összerogyott.

Segélykiáltásait egyik előre írt társahallóta meg, aki azonnal visszafordult, felémelt a földről Tóth Miklóst, akinek ekkor már melléből patakzott a vér s bevitte a közeli bódéba. Onnan telefonáltak a mentőkért, akik gyorsan megérkeztek s bevizitották a súlyosan sérült munkást a kórházba.

Péksztrájk Debreczenben.

A sütőmunkások memoranduma a mesterekhez.

A debreczeni sütőmunkások körében általános a panasz és az elégedetlenség, ami abból támadt, hogy a jelenlegi munkarendszer és bér nem elégíti ki igényeiket. A sütőmunkások naponként 14-16 órát dolgoznak s ez a fáradságos munka felémészti erejüket, idejüket s teljesen elvonja őket családjuk köréből.

A munkások ma sztrájkba léptek és memorandumot intéztek a mesterekhez, amelyben az eddigi munkabeosztás megváltoztatását és fizetésjavítást kérnek. A munkaidőt tíz órára kívánják redukálni 12 óráskorban, a heti munkabér minimumát pedig a munkásokra nézve 15 koronában állapítják meg. Igényt formálnak még élelmezési pénzre s kikötik azt is, hogy minden munkás a műhelyből való kilépésekor egy kilogramm kenyeret kapjon.

Az általános határozatoknak legfőbb pontja az, hogy csakis szervezett munkásokat lehet a mestereknek alkalmazni.

A munkaadók a memorandum elfogadására vonatkozólag még nem nyilatkoztak. Holnap délután 3 órára azonban szakosztályi ülést hívtak egybe s ekkor tárgyalásokba bocsájtkoznak a munkások megbíróival.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek. Holnap vasárnap, a ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban prédikál Tusa Menyhért 4 th., a Kistemplomban prédikál Király Péter 4 th., a Kossuth-utcai templomban prédikál Szombati Szabó István 4. th., az Ispóty-templomban prédikál Demjén István 4. th., a Homokkerti imaházban prédikál Erdőss Károly szénior, a Csapókeri imaházban prédikál Kovács János lelkész.

A miniszterelnök állapota. Budapesti tudósítónk táviratozza: Kúen Héderváry Károly gróf miniszterelnök állapotában teljes javulás állott be. Lumniczer tanár ma megvizsgálta a lábadozó miniszterelnököt s megállapította, hogy láza teljesen elmúlt, de egyelőre még pihennie kell s így hivatali teendőit sem végezheti még néhány napig.

A debreceni posta gyászja. A debreceni posta- és távirahivatal tisztikarát ma súlyos veszteség érte Kamaráth Gyula posta- és távirafelügyelő elhunytával. A közszerepben álló, városzerte nagyrabecsült 66 éves öregúr hosszas betegeskedés után ma délután halt meg Péterfia-utca 15. számú lakásán. A haláleset városzerte ószinte részvétet keltett.

Alexander Bernát ünneplése. Budapesti tudósítónk táviratozza: Alexander Bernát dr.-t, a kiváló esztetikust és egyetemi tanárt ma, 60-ik születésnapján az

egyetem tanári kara s a bölcsészeti fakultás halgósága nagy ünnepségben részeseletta. Delelőtt, a tudományegyetem kupolatermében folyt le az ünnepség, melynek főpontja Beöthy Zsolt magasszárnyalású üdvözlő beszéde volt. Délután a Continental szálló nagytermében bankettet rendeztek Alexander tisztelői, melyen számos felköszöntőben mutattak rá az ünnepelt kiváló érdemeire.

Uj Dreadnought-ok a közös flottában. Bécsből táviratozzák, hogy a Zeit értesülése szerint a jövő héten Triesztben új Dreadnought-hajók építését kezdik meg. A két nagy hajót a trieszti hajógyár megrendelés nélkül, csupán üzleti spekulációból építi, arraszámítva, hogy a hadügyi kormány majd átveszi őket, amint a rájukvaló költség a parlamentek részéről meg lesz szavazva.

A mérnök- és építész-egylet közgyűlése. A Magyar Mérnök- és Építész Egy. debreczeni osztálya a hó 10-én tartotta meg tisztújító közgyűlését az egyesület helyiségében. Az egyesület volt tisztviselői megtartották tisztségüket, csupán az elköltözést illetőleg leköszönés folytán megürsedett társalelnöki tisztség nyert új és érdemes egyént Pfeiffer Gyula mav. üzletvezető helyettes személyében, illetőleg a titkárságot ruházták Sztankay F. Béla fémipariskolai igazgatóra. A tisztújítás alkalmából a hó 14-én az egyesület sikerült családi jellegű vacsorát rendezett az „Arany Bika” éttermében, melyen részt vettek a mérnöki kar tagjain kívül azok hozzátartozói és barátai. A vacsorát Rácz Károly zenéje mellett rögtönzött tunc követte, melyen a következő hölgyek vettek részt:

Urasszonyok: Aberle Raymondné, Bárdos Géza, Biczó Gyuláné, Bogdáné Ruszka Margit, Debreczeni Jenőné, Fekete Lajosné, Ferenczy Jenőné, Garda Dezsőné, Gyenes Kálmáné, Horváth Jánosné, Janossy Miklóné, Kanovics Györgyné és Sztankay Béláné.

Urleányok: Bárdos Biza, Biczó Ilonka és Rózsika, Hutchinson Gladys és Várady Rózsika.

A honvédelmi miniszter pályázathirdetése. A m. kir. honvédelmi miniszter megküldötte a városi tanácshoz a katonatiszti fiúk és leányok nevelőintézetekben, a katonai reáliskolákban, a két katonai akadémiában, valamint a soproni honvéd főreáliskolában és a m. kir. honvédségi Ludovika akadémiában és a honvéd állatorvosi akadémiában a jövő 1910-1911. tanévre betöltendő magán, közös és magyar állami alapítványi helyek elnyerése céljából a pályázati hirdetményeket. Ezen pályázati hirdetmények a katonai és illetőségi ügyosztálynál, városi ház, emelet 19. sz. a. hivatalos órák alatt, délelőtt 8-11 ig megtekinthetők. A hadsereg nevelő- és képzőintézetében, valamint a honvéd főreáliskolában és a Ludovika Akadémiában a pályázati végzetéskor folyó év május hó 15. az állatorvosi akadémiában július 1-ig, a fumei haditengerészeti akadémiában június 30-ig. Végül kiemeltetik, hogy a debreceni illetőségű ifjak részére Andaházi Sziágyi Mihály alapítványi hely áll a soproni honvéd főreáliskolában rendelkezésre, melynek elnyerése céljából a kellőleg felszerelt kérvények a folyó év május hó 15-ik napjának délután 5 órájáig adandók be a tanácsi iktatóba (városi ház, földszin).

Nem lesz szabósztrájk. A debreceni szabómesterek és munkások között felmerült ellentétek már teljesen elsimultak s létrejött a megegyezés. E szerint az eddig érvényben volt kollektív szerződést még egy évig minden változtatások nélkül meghosszabbítják. Megállapodtak továbbá abban, hogy a szerződés

A közelgő husvétii ünnepekre **füszer-árak, amelyek mind saját felügyeletünk alatt lesznek kiszolgálva, legolcsóbban beszerezhetők**

Grünberger és Glück

füszer- és gyarmatáru nagykereskedőknél Csapó-u. 16

lejárta előtt mindkét fél 3—3 tagu bizottsága mindkét érdekcsoport igényeit kielégítő árszabályt állapít meg. A közös tárgyalásokat a kiküldött kis bizottság 1911. január 15-én kezdi meg.

— **A református főgimnázium Mikszáth-ünnepélye.** A debreceni református főgimnáziumi önképzőkör Mikszáth-ünnepélyt tart április 16-án, szombaton délután 5 órakor a főiskola dísztermében. Az ünnepélyen beszédet mond Papp Lajos 8. o. t., az önképzőkör elnöke, értekezést olvas fel Karácsony Sándor 8. o. t., szavalnak Kovács Emma urleány, Benedek Sándor 7., Fráter Sándor 8., Gaál Ferenc 8. és Pongor János 8. o. tanulók, zene- és énekszámokkal szerepelnek: Fráter Iván 5., Fráter Sándor 8., Bereczky Ferenc 8., Bartha György 8., Oláh István 8., Pongor János 8., Thoma Miklós 8. o. tanulók. Simonffy Irénke urleány, végül Zsengellér Béla 7., és May Imre 8. o. tanulók. Helyárak: I. számozott ülőhely 1 korona. II. ülőhely 50 fillér, állóhely 20 fillér.

— **Öngyilkos postatisztviselő.** Nagyváradról táviratozzák: A pályaudvar postahivatalában ma délelőtt, mikor a hivatalnokok éppen a posta elindításával voltak elfoglalva, lövés dördült el. Pataky Kálmán segédtisztviselő halántékon lőtte magát s mire orvosi segítség érkezett, meghalt. Pataky budapesti illetőségű volt, 36 éves, négy gyermek atyja. Az általa kezelt pénzeket a legnagyobb rendben találták. Azt hiszik, hogy öngyilkosságát nagyfokú idegessége miatt követte el.

— **A Debreczeni Első Takarékpénztár fűtése.** Mint értesülünk, a Debreczeni Első Takarékpénztár új palotájában létesített gőzfűtési, gőzlégfűtési, melegvíz fűtési és szellőztetési berendezés munkálatait Waldmann Antal budapesti központi fűtés és egészségügyi berendezések vállalta nyerte el.

— **Öngyilkosság vagy baleset?** A nyiregyházi vonat a Hadházi-ut mellett ma délután 4 óra körül elgázolt egy 14 éves szőke leányt. Szemtanuk állítása szerint a szerencsétlen teremtés öngyilkossági szándékából maga ugrott a vonat elé. Holttestét be szállították a kórházba. Az elgázolt leány személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani.

— **Egy kihirdetés.** Egy ur az újdonságok között való következő kihirdetés közlésére kérte föl a Szegedi Friss Újságot:

„A Párisi-kört közelében, a Tisza vagy Otthon nagyterméhez hasonló terem kerestetik szeretett nőm új kalapja részére. Ajánlatok „terem hölgykalap” részére a kiadóhivatalhoz küldendők.”

— **Vakmerőtámadás egy szerkesztő ellen.** Békéscsabáról táviratozzák: Tegnapi este három parasztleány botokkal megtámadta Bihari Sándort a „Békéscsaba és vidéke” című napilap felelős szerkesztőjét. A szerkesztőnek csak annyi ideje volt, hogy zsebében hordott revolverét előrántotta s a támadók közé lépett, akik erre elmenekültek. A támadók kitérőnek megállapítására megindult a nyomozás.

— **Késelő legény.** Szabó Lajos 21 éves konyári legényt ma régi haragosa, Magyar István nyílt utcán váratlanul megtámadta s egy hosszupengéjű késsel többször egymásután mellébe szurt. Szabó rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett, életbenmaradására nincs remény. A szerencsétlenül járt legényt ma reggel behozták a kórházba, ahol az ügyészség kihallgatta.

— **Darabos karbit megérkezett Földvárhoz, Piac-utcai barak.**

— **Fejnélküli holttest.** Alsó-Vereckéről táviratozzák: A minap a Beszkiden egy fejnélküli hullát találtak. A halott személyazonosságát sikerült megállapítani. Ruházatról Lázár Péter kertész-telepi lakosra ismertek a halotiban, aki februárban kívándorlókat kalauzolt a hegyeken át s azóta nyomaveszett.

— **Klasszikus cimbalom verseny.** Ma este fel 8 órai kezdettel lesz megtartva az első klasszikus cimbalom hangverseny a Royal dísztermében. Mauk Emilia, Balogh Berta, Rcsner Erzsébet művészi játékára felhívjuk a zeneértő közönség figyelmét. Cimbalom számokon kívül lesznek hegedű és zongora számok is. A rend fentartása végett helyárak: ülőhely 70 fillér, állóhely 40 fillér és Deák-jegy 30 fillér. 5 órától válthatók a pénztárnál.

— **Rendőri hírek.** Özv. Ecsedi Péterné Fűvészkert-ntea 8. szám alatt lakostól ismeretlen tettes 40 korona kézzpénzt elloptott. — Soós Eszter Sziv-utca 5. szám alatti lakosnak egy 130 korona értékű aranyórája láncsal együtt eltűnt. A károsultak panaszára a rendőrség megindította nyomozást.

— **Smith-Premier írógép, három színben ír, alig használt, eladó a Kobrak cipőüzletben.**

— **Osztálysorsjáték.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

25000 koronát nyert 1010.
10000 koronát nyert 91507.
5000 koronát nyertek 475 56306 107881 109955.

2000 koronát nyertek: 5441 12452
15282 20823 28704 31648 43225 43540 49130
65208 21437 74107 77340 77708 82543 81144
85029 102794.

1000 koronát nyertek: 4959 5074 7203
10818 12859 14998 15854 16882 17295 17677
19244 21562 24784 26617 26660 32690 32807
34607 37157 17767 44876 45556 49628 51915
52179 55378 73674 64931 65949 66149 74566
80608 82596 83618 83654 86213 87839 93762
98392 98498 104416 107617 108207.

— **A Néptakarékpénztár mint szövetkezet Piac-utca 75. sz. a. életbiztosítással kapcsolatos hosszú lejárata könnyen visszafizethető kölcsönöket nyújt.**

— **Pénz, pénz, pénz nélkül csekély havi részletre kaphatók mindennemű ékszerek, zongorák, czimbalomok Schwartznál a Városházával szemben.**

— **Ha igazán szép gyümölcsfákra vágyik, kerje Kontsek Géza keresztesének nagy árjegyzékét, s nézze meg a Kossuth-utcai üzletben levő minták minőségét.** — Bámulatosan szép fák, igen olcsó áronkaphatók.

FŐVÁROSI BAZÁR

Debreczen, Simonffy-utca I. sz. Bérpalota.

Legolcsóbban
teljes bizalommal

Órát,
Ékszer
Ezüst-
neműt

Löfkovits Arthur és Tsa

magyarország legnagyobb
órás, ékszerész üzletében
vásárolhatunk.

Husvétí

כשר של פתח

fűszer és csemege cikkek

Kávé, mandula, dió,

ésogyoróbél. Bors,

Gyömbér és Fahéj

kivánatra a t. vevő jelenlétében lesz megdarálva,

Fried és Löwenheim

fűszer és csemege-áruházában

DEBRECZEN, Piac-utca 72. sz.
(Royal nagyszálló tőszomszédságában.)

Helyi és v'déki telefon 740.

Terménytőzsde.

Schvarex E. debreczeni bizományos távirati jelentése

Budapest, 1910. ápr. 15.

Készáru 15—20 olcsóbb,

1910. októberi buza	10.70	10.71
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	12.63	12.46
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	8.33	8.84
1910. áprilisi rozs	—	—
1910. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—

Regény-Csarnok.

Fényes házasság.

(51.) Irta: Vértesi Arnold.

— Hová?

— Lenkét keresni.

A nevelő fejét rázza.

De belsejében a leghevesebb aggodás gyötri. Szivdobogva kíséri ki Eleket az udvarra. elfojtott lélegzettel réz utána a mint kilovagol a kapun.

A nap az égen kibujk a felhők közül meg eltűnik; de sugáraiól semmi sem hat a Fodor Gyula lelkébe, mely percéről-perce jobban elsötétedik. Az a láthatatlan nehéz felhő nem száll el feje fölül, hanem mindegyre lejjebb ereszkedik. Ugy érzi, mintha késő volna most már futni.

XIV.

Csoda történik Kompolton.

Zarándy Elek egyenesen az erdő felé indul, de a mint a falun túl az ó-temető mellett üget, egyszerre megállítja lovát. Egy skáczfához kötözve ott kapálja a Villám. Lenke paripája, de a leányt nem látja Elek sehol.

(Folytatjuk)

Ujdonságok

Női kosztüm szövetekben,
Franczia Delainekben,
Ruhavásznak és Zefírekben
nagy választékban kaphatók

Szabó Lajos Fiai

özégnél,
DEBRECZEN, Rózsater.

Hidegvíz-gyógyintézeti hirdetemény.

A nagyerdei városi fürdőben levő hidegvíz-gyógyintézet működését f. hó 16-án megkezdi. A vizgyógyintézet nyitva van naponta

délelőtt 6 órától 1/2 10] óráig	férfiaknak
" 1/2 10 " 1 "	nőknek
délután 3 " 5 "	nőknek
" 5 " 7 "	férfiaknak

Orvosi rendelés hétfőn, szerdán és szombaton reggel 8 órától 9-ig eszközölköztetik. A vizgyógyintézet orvosa: dr. Szász Adolf tb. ker. orvos. (Piac utca 59. sz.) Debrecen, 1910. évi április hó 9-én.

A fürdő felügyelőség.

5500 közjegyzőileg hit. orvosi és magán bizonyítvány igazolja, hogy a
RAISER-féle mell-karamellák
a 3 fennővel

Köhögés

rekedtség, nyákasodás, katarrhus, görcs és számarhurut ellen legjobban hatnak.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fill. Kapható Tóth Béla, Mihalovits Jenő, Máraközy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna és a Központi drogueriában. Ujfehértón: Tron Gyula gyógyszerésznél. Püspökladányban: Harsányi Lajos gyógyszerésznél.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületek, deszka és cserépkereskedése,
Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — **Kartelen kívül,**
tehát olcsó árak. Mindenkinék saját érdeke,
— hogy szükségétet nalam szerezzé be. —

39 - 1910. szám.

Meghívás

a Debreczen-Derecske-Nagylétfai helyi érdekű vasút részvénytársaságnak

1910. évi április hó 30-án délelőtt 10 órakor Debreczenben, a városháza termében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Napirend:

Az 1910. évi március hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlés határozatainak módosítása,

Budapesten, 1910. évi április hó 14-én.

Az Igazgatóság.

Jegyzet: Minden részvényest a birtokában levő egy darab részvény után egy szavazat illet meg. Mindazon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, tartoznak részvényeiket 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt vagy Budapestén a Pesti magyar kereskedelmi banknál (V. Fűrdő u. 2. szám) vagy Debreczenben a társaság hivatalos helyiségében letétbe helyezni. A törzsrészvényeket átvevő kormány, ugyancsak a törvényhatóságok és községek, az alapszabályok 15. §-a szerint részvényeiket letenni nem tartoznak.

Legszebb tavaszi glace, svéd és szarvasbőr

Keztyűk

minden színben.

Óriási választék selyem, czérna és
— mindennemű szövött keztyűkben —

Schön Sándor

keztyű, kötszer- és orvosi műszertárában,
DEBRECZEN, Piacz-utca 12. sz.

Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet.

TARTOZIK.

Mérleg-számla.

KÖVETEL.

72	Pénztárkészlet	2,465.16	31	Részvényjegy befizetés	259,000.—
2	Szőlő-telep	272,332.84	27	Tartalék-alap	30,020.—
3, 78	Borkészlet	41,357.04	29	Törlesztési kölcsön	55,976.36
6, 79	Gyümölcsös és takarmányterm.	4,095.—	30, 38, 73	Különbféle követelők	6,289.83
7	Kosárk szlet	244.68	80, 84	Segély-alap	7,378.12
8	Karókészlet	3,520.—	47	Debreczeni első Takarékp.	68,097.—
12	M. kir. posta takarékpénzt	277.11	65	Közgazdasági bank	38,542.—
64, 81	Palack és korsókészlet	493.20	71	Kétes követelések tartaléka	529.30
74	Törkölykészlet	286.—	77	Különbözők	819.87
75	Felszerelések	16,588.20			
76	Hordókészlet	10,183.68			
82	Adások	4,627.46			
85	Szőlővessző-készlet	750.—			
87	Ágyagkészlet	768.30			
88	Épületek	90,511.40			
38	Ez évi veszteség	18,147.91			
		466,647.48			466,647.48

Debreczen, 1909. december 31-én.

Az Igazgatóság.

Kovács Gyula és Társa

női divattermel

DEBRECZEN, Főtér 55.

(Hungária kávéház mellett.)

a legújabb tavaszi és nyári divatujdonságai megérkeztek divattermeinkben, ezek megtekintésére felhívjuk a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét.

Ujdonságok Costümökben, szövet, himzett vászon, batist, etamin, sinór vászon, remek választék divatszinekből. **Porköpeny** lüszter, selyem és vászonból minden színben a legolesóbbtól a legfinomabb kivitelig. **Gyermek** és **leány** ruhácskák, madeira és szines szövetből dus választékban. **Női felöltők** sima posztó és angol szövetből. **Gallérok**, **leány** és **gyermek** kabátok a legdivatosabb kivitelben. **Blousok** selyem, tüll, csipke, batist és zephírből, nyersselyem crepe de chine legszebb választékban. **Pongyolák** szövet, delain, batist és cretonból nagy választék. **Alsó szoknyák** (Joupon)selyem, lüszter, cloth minden színben. **Aljak** szövet, vászon, selyemből minden színben a legolesóbbtól a legfinomabb kivitelig. Divatos **övek** és még számos ujdonságok dus választéka a legolesóbb szabott árak mellett.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Egy idősebb asszony száraz dajkának 6 hetes gyermek mellé azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Adás-vétel.

Ha rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és Tsa. látászerészhez Debreczen, Piacz-utca 68. ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számú szemüveget, orrszip-tetét, lorgnettet kaphat.

Szóló vessző ültetésre Ezerjő, Kővidinka 42 faj csemege első rendű még kapható Molnár Lútsácnál Debreczenben.

9 méteres portál lebontás végett azonnal eladó teljesen felszerelve, Vági, Török Bálint-u. 24

Tetőcserép, mész, cement kapható Fülöp és Társa mészkereskedésében, Homokkert utca 121, Hatvan utca 9.

28 krajczárért fejfel férfi vagy női harisnyát Benyáts Emil villanyörre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota

Frissen szedett, válovatott sima szőlővessző eladó, ezre 6 korona Poroszlay László szőlőtelepéről, Hunyadi-utca 8: szám.

Fűszer berendezés, teljesen jókarban, azonnal eladó. Vági, Török Bálint-u. 24.

Önt is érdekli! hogy vászon, kanavász, legfinomabb fehér és színes damaszt-öt részletek, férfi és női szövetek, ugyisintén felöltők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, ágycserítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az újonnan berendezett és duan felszerelt Kohn Hermann utóda *Zempliner Arthur* Hatvan-u. 17. sz. alatti áruházában.

Egy szabóműhely berendezés, teljesen felszerelve, eladó. Czim a kiadóban.

Kávéházi kassza, tükörrel, márvánnyal eladó. Vági, Török Bálint-u. 24.

Új rendszerű női férfi divatárak és butoroladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű cloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. **A készpénz melletti áraknál mindössze 5% árkülönbség.** Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2

Építési anyagok. Használt ajtók, ablakok, kapu, kirakat, üvegfal, légszecssoillárók, téglák és fedélcserép eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a Kereskedő Társulat titkára.

Új harisnya kötések és fejelések. A legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Paszomány Gyárban Debreczen, Piacz-utca 32.

100 hektoliter ó-bor 1908. évi homoki termék eladó. Czim: Holló István Nagyistáta.

Egy ház telekkel együtt az újonnan épült ekegyár közelében, üzlethelyiségnek nagyon alkalmas, juányos árban eladó. Értekezhetni lehet a Vasutasok gőzfavágó teepén, Pályaudvar. Ugyanott egy nagy pénzszekrény eladó.

Egy házmester felvétetik, ugyisint egy esirós butorozott szoba kiadó és egy szép függő lámpa eladó. Iskola u. 8. sz

Lakás

Üzlethelyiség. Nagytemplom mellett két kiakattal, megfelelő raktárakkal ellátott üzlethelyiség és az abból nyíló három szoba modern lakosztály kiadó. E foglalható lesz az átalakítás befejezése után. Bővebb felvilágosítást nyújt a Kereskedő Társulat titkára.

Varga utca 48. sz. a. egy 4-5 szobás vízvezetékkel ellátott modern utcai lakás 1910. május 1-től kiadó.

Házaladás vagy bérbeadás. Apéterfiat részben, E ymalom-utca 7. sz. alatt egy jól berendezett öt szobából álló lakás és udvar eladó vagy bérbe kiadó. Bővebb értesítés Bundi-utca 3 sz. alatt nyerhető.

Különféle.

Női fodrász terem, ondulás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés, hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termében Piacz 38. Kifésült hajat legmagasabb árban vesznek. Telefon 759.

Napernyők,

divatkelmék — szelymek —
csipkék — díszítések

gyönyörű választékban

Donogán és Somossy

cézgnél

DEBRECZEN, Ristemplombazár.

Egy két szobából álló, irodának, vagy garcon lakásnak alkalmas helyiség a Hungaria épületben **május 1 óra** (földszint, kapubejárat)

kiadó.

Értekezhetni Dr. **Sebők Ernő** ügyvédi Irodájában, Arany János-utca 2 szám.

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában
Piacz-utca, a főpostával szemben.

Olcsó árak. Üzlet megnagyobbítás miatt. Olcsó árak.

<p>Női és leány Costümök Gyermek kabátok és gallérok Lüszter és vászon köpenyek Cimonák és Gallérok Vászon és batist ruhák Csipke Tüll és Sellem blousok</p>	}	<p>Női és leány felöltők Ruhaaljak és alsó szoknyák Moiré és ottomán Paletók Pongyolák és Princes ruhák Fehér és színes vászonaljak Angol szövet és Zephir blousok.</p>
--	---	---

Az összes raktáron levő eredeti Ruha-costüm és felöltő modellek **les állított árban** szerezhetők be.

Külön mérték osztály!

Szolid olcsó árak! Előzékeny pontos kiszolgálás!

Üzlet megnagyobbítás miatt rendkívül olcsó árak.

